TAPA VALLA AJALEHT

Sõnumed

Nr 4/438 | 21. aprill 2016 | Tasuta

LÜHIDALT

Lehtede ja okste vedu

Tapa vallavalitsus korraldab 2016. aasta kevadel Tapa linnas, Lehtse ja Jäneda keskustes tasuta lehtede ja okste äraveo. Vedu toimub eelregistreeritud nimekirjade alusel. Eelregistreerimine toimub alates 25st kuni 29. aprillini.

Puulehed tuleb veopäevaks panna kilekottidesse ning oksad lõigata kuni ühemeetristeks juppideks ning siduda punti. Lehekotid ning oksakimbud tuleb valmis panna hiljemalt 9. maiks.

Lehekottidesse ei tohi panna olmejäätmeid! Lehekotid ei tohi olla suuremad kui 150 liitrit. Kotid, mis sisaldavad olmejäätmeid ja on suuremad kui 150 l, jäetakse tühjendamata.

Lehtede ja okste äraandmiseks tuleb end registreerida e-posti aadressil krista.pukk@tapa.ee või telefonidel 322 9665 või 322 9650. Registreerida saab kuni 29. aprillini.

Krista Pukk

Ohtlike jäätmete ning elektri- ja elektroonikaromude kogumisring

Lääne-Viru Jäätmekeskus korraldab elektri- ja elektroonikaromude ning ohtlike jäätmete kogumisringi. **Kogumisring toimub laupäev, 7. mail.** Kogumisringil võetakse elanikelt tasuta vastu ohtlikke jäätmeid ning elektri- ja elektroonikaromusid. Kogumisring toimub Tapa valla hajaasustusega piirkondades.

Kogumisauto peatuspaigad ja ajad on järgmised:
- **kl 10–10.15** Jäneda (A&O kaupluse parkla),
- **kl 10.30–10.45** Lehtse (teeninduspunkti parkla, Rägavere tee 19),
- **kl 11–11.15** Jootme (parkla, Jootme 3) ,
- **kl 11.35–11.50** Imastu (parkla, Imastu 11),
- **kl 12–12.15** Moe (teeninduspunkti-parkla, Moe 1),
- **kl 12.25–12.40** Saiakopli (mõisa parkla).

Vastu võetakse: pliiakud; patareid; värvijäätmed; õlijäätmed; õlifiltrid; ohtlike ainete jääke sisaldavad pakendid; elavhõbedalambid; elavhõbe; vanad ravimid; kemikaalid; taimekaitsevahendid. Komplektsed elektroonikaseadmed – arvutid, monitorid, elektrilised kodumasinad jne; külmkapid.

Vastu ei võeta: vanu rehve; mittekomplektseid elektri- ja elektroonikajäätmeid; segaolmejäätmeid.

NB! Elektri- ja elektroonikajäätmed ning ohtlikud jäätmed tuleb otse üle anda vedajale, mitte varem kogumiskohta kokku viia! Kategooriliselt on keelatud tuua ja vedelema jätta kogumiskohtadesse teisi jäätmeid (nt rehvid, eterniit, ehitusjäätmed, vana mööbel)! Kogumiskohad, kuhu tuuakse ja ladustatakse jäätmeid, mida nimetatud kogumisring ei hõlma, jäetakse järgmistest kogumisringidest välja.

Lehtse Kammerkoori 35. sünnipäeva puhul etendatud muusikalist "Pagariproua"saab lugeda lk 4.

Foto Heiki Vuntus

Positiivsete tunnetega suvele vastu

Juba paar nädalat rõõmustavad silma heakorratööd mitmel pool Tapa vallas. Mis seda rõõmu tumestama kipub, on asjaolu, et jätkuvalt leidub inimesi, kes jäätisepaberid või kohvitopsid prügikasti asemel maha viskavad või viivad prügi konteinerite ja jäätmejaamade asemel haljasaladele.

Kui palju rõõmsam oleks kevad, kui koristada tuleks vaid lehe- ja oksasodi ning pühkida kokku talvel teedele tehtud libedusetõrje jäägid.

Aga ses osas ei erine Tapa vald ilmselt teistest Eestimaa piirkondadest. Kahjuks.

Aeg näitab, kuidas suhtuda seaduseelnõusse, mis sel kevadel valitsusest riigikokku jõudis ja mis puudutab kõiki Eesti omavalitsusi. Võib öelda, et samal ajal selle eelnõu väljatöötamise ja kooskõlastamisega hakkas omavalitsuste sipelgapesa kihama: üks ühinemisettepanek järgnes teisele. Moodustusid üha uued võimalikud kaardid. Paljud need algatused jäid soiku vahetult pärast sündi. Tapa valla jaoks pole ühinemises midagi uut – oma 2005. aasta kogemust oleme saanud sel ajal paljudele ühineda plaanivatele omavalitsustele jagada ja meid on toodud ka eeskujuks.

See tähendab, et erinevalt alla 5000 elanikega omavalitsustest, ei ähvarda meid praegusel ajal ka sundliitmine isegi, kui me ei peaks kellegagi enam ühinema.

Siiski on meile üks ettepanek tehtud ja see tuli Tamsalust, mis peab paralleelselt läbirääkimisi ka teiste naabritega. Kuigi Tapa vald on Tamsalule vastanud läbirääkimiste alustamiseks jaatavalt, ei tähenda see sugugi kindlalt liitumist. Esiteks peab Tamsalu ära otsustama, millises suunas nad siiski ühineda soovivad, teiseks tuleb jõuda kokkuleppele investeeringute planeerimises ja ühises piirkonna haldamises. Kui kokkuleppeid ei saavuta, ei ole ka ühinemine võimalik.

Kuigi Tapa valla areng liitumise järgselt on saanud väljastpoolt tunnustust, ei ole meil põhjust loorberitel puhata. Võimalusi inimeste elujärje ja -keskkonna paranemisele kaasa aidata on palju. Eesmärk on teha omalt poolt kõik, et inimesed häbitunde asemel uhkusega päritoluvalda nimetaksid.

Loodan väga, et volikogul jätkub ka edaspidi tarkust teha otsuseid, mis isegi aja möödudes õigena tunduvad. Palju abi on kindlasti usinast opositsioonist, kelle tegevus valimiste lähenedes rohkem silma paistab. Mis saaks vallajuhtidel olla konstruktiivsete märkuste ja väärtuslike ideede vastu! Sellise opositsiooniga vallaelanike heaks midagi ära teha on ainult rõõm.

Positiivsed tunded on esiplaanil ka mõeldes nendesamade vallaelanike tegevuse ja saavutuste üle. Kui te ei tea, millest räägin, siis lugege ajalehti ja veebi tähelepanelikumalt – õppige tundma meie praeguse aja tegijaid.

Võtame või Lehtse kammerkoori, kes igal juubeliaastal toob lavale täispika muusikaetenduse. Sel korral siis täispikk muusikal "Pagariproua". Uskumatu, et midagi sellist ühe väikese kohakese koor tahab ette võtta. See on suur julgustükk ja meeletu töö, mis selle lavaletoomine tähendab. Jääb üle vaid soovida, et nad ei väsiks ja ikka edasi koos käiks ning rõõmustaks meid oma laulude ja lavastustega.

Rõõmsat kevadet meile kõigile!

Alari Kirt,
vallavanem

„Emadepäeva liikumispäev"

Tapa vallavalitsus korraldab 8. mail koos MTÜ Huviklubi Nelsoniga "Emadepäeva liikumispäeva".

Liikumispäev toimub kell 12 Tapa Hoolekandeküla ümbruses olevatel Tapa linna kergliiklusteedel, infokeskus koos stardi ja finišialaga asub Ambla mnt ja Paide mnt ristumisnurgas ringtee vastas. Liikumisringid on 2 ja 3 km pikkused, aega ei võeta, rajal saab joosta ja käia, üritus on kõigile tasuta. Emadepäeva liikumispäev on hea võimalus peredele tulla rajale kõigi oma pereliikmetega.

Kõikidele osalistele antakse kehakinnituseks tasuta suppi, igale osavõtjale kingiks väike meene, lisaks loositakse kahes vanusegrupis, kuni 14 aasta ja 15+ aastat erinevaid Tapa valla ja muid meeneid. Autot saab parkida stardipaiga lähedal parklas. Täpsem info lisaks ka Tapa valla kodulehel ja facebookis, muudatused võimalikud.

Emadepäeva liikumispäeva rahastab Tapa vallavalitsus, koostööpartneriks on MTÜ Huviklubi Nelson ning tublid vabatahtlikud noored.

Kel on soovi üritust toetada, palume ühendust võtta tel 322 9659 või e-maili indrek.jurtsenko@tapa.ee, lisaks ootame alati appi vabatahtlikke rajakohtunikke.

Indrek Jurtšenko,
liikumisürituse eestvedaja

LÜHIDALT

Külastagem Moe piiritusetehast!

Seoses üle-eestilise maaturismi ettevõtete avatud uste päevaga 1. mail, saab külastada Moe piiritusmuuseumi ja tutvuda viinapõletamise ajalooga läbi viie sajandi. Ekskursioonid kell 11, 13 ja 15. Moe peenviinavabrik ja Muddis käsitööõllevabrik pakuvad degusteerimiseks oma jooke pop-up kõrtsis.

Avatud ka vabrikupood.

tapa.ee

Teeme Ära 2016

Teeme Ära talgupäev toimub traditsiooniliselt maikuu esimesel laupäeval, tänavu 7. mail.

Kõigil inimestel on ka sel aastal võimalik üles leida oma kodukohas või mõnes muus neile olulises paigas ärategemist ootav töö või tegu, see talguna ära registreerida ning koos teiste vabatahtlikega 7. mail ühisel jõul teoks teha. Kõik talgud saab kanda üle-eestilisele talgukaardile. Selleks tuleb täita lihtne vorm http://talgud.teemeara.ee kodulehel. Talgute registreerimine läks lahti 17. märtsil ning talguliste kirjapanek algab 18. aprillil.

Talgute korraldamiseks oleks vaja esmalt läbi mõelda tehtavad tööd, vajalikud tööriistad, paras osalejate arv ning töödega kaasnevad kulutused ning võimalused neid katta. Kui ei ole teada, tuleb kindlasti uurida, kes on talguobjekti omanik ja kas objekt on muinsus- või looduskaitse all. 18. aprillist kutsume kõiki valla elanikke omale sobivaid talguid valima ja end osalejana kirja panema veebilehel www.teemeara.ee.

Tapa vallavalitsus toetab vajadusel külaseltse, kodanikeühendusi ja sõpruskondi, kes soovivad talgute raames mõne avaliku koha korda teha. Vallavalitsus saab abistada prügikottide tagamisega ning prügi äraveo korraldamisega. Nimetatud abi saamiseks pöörduda Tapa vallavalitsuse keskkonnaspetsialisti poole (krista.pukk@tapa.ee, tel 322 9665).

Krista Pukk

TEADE!

Veel on vabu kohti:
30. aprilli sõiduks Siguldasse taimelaadale.
Väljasõit Tapa keskväljakult kell 6, hind 20 eurot.

11.–12. juuni reisile Valgamaale – üks linn ja kaks riiki Valga-Valka.
Hind 90 eurot.

Info:Tapa Buss OÜ Pikk 10
tel 322 0019 (kl 8–12),
5650 9619.

Algab registreerimine Tapa valla suvisesse õpilasmalevasse 2016

Alates 21. aprillist 2016 algab registreerimine suvisesse õpilasmalevasse, registreerimine kestab kuni 29. aprillini. Kui registreeritute arv täitub kiiremini, lõpetatakse taotluste vastuvõtmine enne kuulutatud tähtaja lõppu, millest antakse teada Tapa valla veebilehel ja facebookis. Õpilasmaleva esimene vahetus toimub 6.–19. juuni ja teine vahetus 1.–14. august. Malevasse ootame noori vanuses 13–17 eluaastat.

Avaldused on kättesaadavad Tapa valla kodulehel www.tapa.ee/opilasmalev-2016 või prinditud kujul Tapa laste ja noortekeskuses Kooli 24. Ainult lapsevanema poolt täidetud avaldused tuleb kindlasti viia Tapa vallavalitsusse II korrusele sekretäri kätte, kus need registreeritakse või saata digiallkirjastatult aadressil: vallavalitsus@tapa.ee. Kuna registreerumisel loeb kiirus, siis kõik taotlused järjestatakse ja tähistatakse vastavalt järjekorranumbriga.

Sel aastal võtame kahte rühma kokku 40 noort ning malevasse saavad noored vastavalt avalduste laekumise kiirusele, korrektsusele (täita tuleb kõik väljad!) ja õigele vanusele laagri algusaega arvestades. Eelistatud on eeskätt need noored, kel töömaleva kogemust veel ei ole ning samuti arvestatakse mitmendat korda laagrisse kandideerijate puhul, kas noored on seni malevas korralikult tööd teinud, kasvataja korraldusi täitnud ja ennast hästi üleval pidanud. Taotluste sarnast menetlemismeetodit, millega noored malevasse saavad, kasutame juba mitmendat aastat. Juhime tähelepanu ka sellele, et kui noor on üheksanda klassi lõpetaja, siis pole mõtet teha avaldust juunikuu töömalevasse, vaid ikka augustikuu malevasse, kui eksamid on juba seljataga, st noor peab olema maleva alguseks muudest kohustustest prii, et pühenduda täielikult malevatööle. Juhul, kui üheksandikul on aga kõik tehtud, siis palun, võtame teid vastu ka juunilaagrisse.

Peale tööd on noortele ka erinevad huvitegevused, mida tehakse peale 4tunnist tööpäeva, võimalusel toimuvad ka erinevad väljasõidud.

Tapa valla 2016. aasta õpilasmalevat korraldab Tapa vallavalitsus, kes on ka töömaleva ajal noorte otsene tööandja. Vallavalitsus ehk tööandja sõlmib lepingu noortega (töövõtja) ja koos noore lapsevanematega Tapa vallavalitsuse majas aadressil Pikk 15. Nende peredega, kelle lapsed õpilasmalevasse saavad, võetakse telefoni ja/või e-maili teel ühendust enne 18. maid, teistele saadetakse e-mailiga vastuskiri. Lepinguid laagrisse valitutega loodame sõlmida ajavahemikus 16.–27. mai 2016, seepärast palume blanketti kirja panna oma toimiv telefoni number kui ka e-maili aadress. Lisainformatsiooni saab küsida telefonil 322 9659 või e-mailil: indrek.jurtsenko@tapa.ee.

Töömaleva igapäevast tööd lastega ja huvialaseid tegevusi korraldab MTÜ Tapa Lastekaitse Ühing. Küsimuste korral palume ühendust võtta telefonil 327 1233 või e-maili teel: ave.pappe@tapa.ee.

Indrek Jurtšenko,
kultuurispetsialist

Ave Pappe,
Tapa Lastekaitse Ühingu esinaine ja
õpilasmaleva juhendaja

Tapa gümnaasiumi noored olid lasteraamatupäeval Rakveres. Foto Elle Kivisoo erakogust

Lasteraamatupäev Lääne-Virumaa keskraamatukogus

6. aprillil toimus Lääne-Virumaa Keskraamatukogus lasteraamatupäev, kus jagati auhindu Lastekirjanduse TV uudislugude tegijaile.

Lasteraamatutest valminud videod olid vahvad. Tapa gümnaasiumi õpilastest olid üritusele kutsutud esimese klassi folkloori ja pärandkultuuri ringi õpilased Margit Lättemäe ja Elle Kivisoo juhendamisel. 4.b klassist olid kutsutud Sabrina Karajev, Ville Morgen Fohs ja Randmar Tuulemäe Ave Fohsi juhendamisel. Lasteraamatupäeva külalisteks olid lastekirjanik ja telediktor Kadri Hindrikus ning telemees Tiit Kimmel. Külalised rääkisid huvitavaid lugusid enda lapsepõlvest ja tööst. Tiit Kimmel õpetas videoklippide tegemise tarkust.

Saime targemaks, kuhjaga auhindu ja suhu ka väikese maiuse.

Toomas Joosua Kivisild 1.a,
Johannes Talbach 1.a, Sabrina Karajev 4.b

Kunstiosakonna õpilased on tublid

Tapa muusika- ja kunstikooli kunstiosakond osales esimesel õppeaastal juba kahel kunstikonkursil.

Aasta algul toimus rahvusvaheline kujutava kunsti konkurss teemal "Ülatav leid", mida korraldas Märjamaa muusika- ja kunstikool. Konkurss oli mõeldud vaid huvi- ja kunstikoolide lastele ja noortele vanuses 10–17 eluaastat. Eesmärgiks oli innustada lapsi omaloominguga tegelema, ennast väljendama loominguliselt ning sidemete arendamine teiste huvikoolidega.

Tapat esindasid Märjamaal Elis Volmre, Kairi Ojasoo, Carmen Kivistik ja Joosep Kivisild. Nooremas vanuserühmas, 10–13-aastaste laste hulgas, pälvis 108 töö hulgast Kairi Ojasoo õlipastelliga väga tubli III koha.

Tallinna Loomaaia korraldatud heategevuslikul joonistusvõistlusel "Päästame jääkaru!" esindavad Tapat meie koolist Kärt Varblane, Karina Tarasenko ning Kairi Ojasoo.

Väga tublisid lapsi on meil palju, kuid tahaks eraldi kiita veel Moona Lamust, kes osaleb aprilli lõpus üleriigilisel kunstiolümpiaadil.

Oleme oma kunstilise tegevusega äratanud huvi ka väljaspool Tapat. Märtsis käisid meie juures oma kätt proovimas Lehtse kooli õpilased, tegime koos diatüüpiat. Mais loodame kohtuda Tapa linnaraamatukogu kaasabil Sally Stuudio õpilastega Tallinnast.

Tapa muusika- ja kunstikooli kunstiosakonna õpilaste tehtud töid saab hetkel näha kolmes kohas. Kõige värskemad taiesed on üleval Tapa kultuurikoja fuajees, veel viimaseid päevi on Tapa linnaraamatukogu lasteosakonnas sügis-talvised joonistused-maalid ning sügisesed tööd, mis olid varem üleval kultuurikojas, on nüüd väljas Jäneda raamatukogus, et rõõmustada ka sealtkandi inimesi.

Kairi Ojasoo Foto Liina Kald

Aitäh tublidele õpilastele!

Liina Kald,
kunstiosakonna õpetaja

Koolipäev Tallinnas

Tapa gümnaasiumi 4.b klassi õpilased sõitsid 5. aprilli hommikul rongiga Tallinnasse, et õppida seekord hoopis muuseumites. Meie programmi nimi oli „Puust ja punaseks". Tunnid toimusid neljas erinevas muuseumis.

Koolipäev algas Eesti Tarbekunsti- ja disainimuuseumis. Seal anti meile voldikul ajatelg, mida pidime täitma igas muuseumis. Ajateljele paigutasime esimesena nahatükikese, mille peal oli jupike kiilkirja ja märkisime ära meie ajaarvamise alguse. Seal näidati nii vanaaegseid kui ka tänapäevaseid tarbeesemeid ja räägiti nende tootmisest. Vahepeal kinnitasime ajateljele pilte selle kohta, millal midagi tootma hakati. Disainisime ise ka ühe tooli.

Järgmine põnev koht oli Nuku muuseum. Tegime seal varjuteatrit, õppisime erinevaid nukkude liike. Saime proovida ka ise nukkudega etendust teha. Ajateljele kinnitasime väikesed pakikesed, mida avasime alles klassis. Kõige lõpus saime minna õuduste rajale. Seal oli pime, kuid suutsime näha nõidade ja võlurite päid ning kuulsime kurja naeru.

Lõunat sõime juusturestoranis Imperial.

Pärast läksime Eesti Lastekirjanduse Keskusesse. Seal saime ise juttu teha. Võtsime kotist kinniste silmadega sõnad ja tegime neist laused. Kokku tuli vahva muinasjutt. Saime kirjutada sulega, mida pidi kastma tindipoti sisse. Nägime endavalmistatud paberit.

Viimane koht, kuhu läksime, oli Energia Avastuskeskus. Seal tehti erinevaid katseid elektriga. Saime olla ka ise katsetajad. Saime teada, et ka majas sees on võimalik välku tekitada. Elektripalli abil saime ajada püsti oma juuksed.

Paljud ostsid sealt kaasa plastiliini, millest saab meisterdada põrkavaid palle. Rongis oli tore juttu ajada ja Tapale jõudsime kiiresti.

See koolipäev oli tore ja huvitav.

Liselle Saluste, Emili Afanasjev ja
Jan-Egert Valdmann 4.b klass
Tapa gümnaasium

Heli Helmed

Lillehaldja lood

Ülevoolavalt lilleliste ehete

kollektsioon Jäneda raamatukogus

26. maini 2016

Pilguheit haldjate maailma, kus

iga ehe räägib oma lillehaldja loo.

Heli Rahuoja ehete näitus

Nõmme keskus linnulennult 1933. aasta kevadel. Foto Lennukool/Leho Lõhmuse erakogu

90 aastat tagasi sai Nõmme linnaks

Kuigi Nõmme pole enam iseseisev linn, tähistatakse igal aastal 12. novembril Nõmmele linnaõiguste andmise aastapäeva. Tee iseseisva linna staatuseni oli aga võrdlemisi käänuline ning kulges läbi mitme vaheetapi. 1920. aastate keskel sai üha selgemaks tõsiasi, et alevi napi rahaga pole võimalik Nõmmet majandada. Tegemist oli ju Eesti suurima aleviga, mille elanikkond oli ületanud 10 000 piiri. Kuigi 25. novembril 1925 saavutati Nõmme arvamine kuurortide (avalike suvituskohtade) nimekirja, mis võimaldas kehtestada vastava lisamaksu ja andis vabamad käed oma elu korraldamiseks, ei lahendanud see põhiprobleemi.

Väljapääsuna teatas Vabariigi Valitsus 1925. aastal siseministeeriumi kaudu otsusest muuta rida aleveid – Tapa, Türi, Tõrva, Põltsamaa ja Nõmme – linnadeks. Nõmme alevivolikogu arutas seda küsimust esimest korda 13. novembril 1925 ning üksmeelne otsus oli ettepanek vastu võtta. Et teada saada ka elanike arvamust, kutsuti 24. juunil 1926 eraldi koosolekutele kokku alevi majaomanikud ja üürnikud. Neile aga, kes koosolekule tulla ei saanud või ei tahtnud, korraldati hääletus alevivalitsuse ruumes.

Nõmme majaomanikud suhtusid plaani väga ettevaatlikult. Kardeti peamiselt suurenevat maksukoormust ja tehti ettepanek küsimuse lahendamine edasi lükata, kuni majaomanikud suudavad oma «kandejõudu» tõsta. Üürnikud seevastu olid aga linna tulised pooldajad. Hääletamine alevivalitsuse ruumes andis tulemuse: poolt – 333, vastu – 252. Alevivalitsus jätkas samal ajal eeltöid Nõmme staatuse muutmiseks. Arhitekt Robert Natuselt ja maamõõtja Karl Puhvelilt telliti Nõmme generaalplaan, mille volikogu ka heaks kiitis. 27. augustil 1926 oli volikogu taas koos. Tõdeti, et hääletamisel on nõmmelased passiivsed, sest hääleõiguslikke inimesi oli siin tol ajal üle 5500. Tehti ainuõige järeldus: enamik Nõmme elanikke suhtub asjasse ükskõikselt ja küsimuse peab lahendama volikogu kui siinse rahva seaduslik esindaja. Samas mööndi, et Nõmme aedlinna elu ei saa korraldada aleviseaduse alusel ja maksma tuleb panna linnaseadus. Kinnisel hääletamisel oli poolt üheksa ja vastu kolm inimest, üks sedel oli tühi.

Tulemus saadeti otsusena ka siseministeeriumi. Nõmme sai muuta linnaks Tsaari-Venemaa seisusteseaduse järgi ning seal tuli kehtestada sama riigi 1892. aasta linnaseadus. Seaduse järgi sai alevit muuta linnaks kas 2/3 majaomanike soovil või valitsuse korraldusel. Nõmme puhul sai kasutada seega teist võimalust.

Nõmme 90

Nii oli terve aasta väldanud võitlus lõppenud «linlaste» võiduga. 12. novembril 1926 kell 15.45 Eesti aja järgi saabus siseministri allkirjaga telegramm valitsuse otsusega Nõmmele linnaõiguste andmise kohta. Uues staatuses läks Nõmme Harju maavalitsuse alluvusest otse siseministeeriumi alluvusse.

Kui Eestis võeti 1938. aastal vastu oma linnaseadus, sai Nõmmest koos Pärnu, Narva, Rakvere, Viljandi ja Valgaga II astme linn. Sellise staatusega edestas Nõmme mitut maakonnalinna – Paide, Haapsalu ja Kuressaare olid III astme linnad. Ning eks Nõmme rühkiski maakonnalinna staatusesse, üha rohkem võimendus mõte muuta see Harjumaa pealinnaks – jätta Tallinnale vaid riigi pealinna au. Võib-olla olekski kõik nii läinud, kui poleks saabunud 1940. aastat.

Johannes Varese nukuvalitsus ühendas oma otsusega 27. juulist 1940 tol ajal 22 000 elanikuga Nõmme – viienda linna Eestis – Tallinnaga. Kuid mälestus oma linnast on nõmmelastel säilinud tänapäevani.

Leho Lõhmus, ajaloolane

Paljud asjad siin elus algavad rongijaamast

Toimetuselt: *Viimastel aastatel on aktiivsed noored kogu maailmast jätnud oma pered ja kodumaa, et Euroopa vabatahtlike teenistuse (EVS) raames kolida terveks aastaks Tapale elama, et töötada Imastu koolkodus. Tänavu tuli üks vabatahtlik ka Venemaalt. Me palusime Vera nimelist armsat neidu jutustada tööst, puhkusest ja jagada muljeid linnast ja elust Eestis.*

2. septembril astusin raudteejaama platvormile, salativärviline kohver käes ning kasvav tundmatuse tunne hinges. Vaadates uue elu dekoratsioone, sosistasin endamisi: "Pole teada mis saab, aga ma saan hakkama". Sügav hingetõmme ja esimene samm kaasasid mind Tapa elukeerisesse.

Järgneb lk 4

Veera Šaulina. Foto erakogust

Tapa linn tähistab tänavu oma 90. sünnipäeva

20. sajandi esimese veerandi lõpus tärkas Tapa alevi elanikel idee, et võiks alevist saada linn, kuna ta on aastate jooksul märkimisväärselt suureks arenenud.

1925. aastal toimus korduvaid ja eraldi Tapa elanike ning majaomanike koosolekuid, kus anti mõista alevijuhtidele, et soovitakse saada Tapale linnastaatust. Samas, polnud kõik päri, et linna nimetus oleks Tapa, vaid vaagiti nimedega, mis ka hiljem sajandi lõpus ja käesoleva kümnendi algul valla moodustamisel oli esilekerkinud. Nimelt Tapa linna külje alt läbi voolav Valgejõgi on nimena imponeerinud paljusid elanikke, et võiks asumit kutsuda hoopis Tapa asemel Walgjõe või Valgejõe, nimi Tapa olevat ka professor Eiseni arvates suisa ebaesteetiline. Selline ettepanek tehti ka vabariigi valitsusele, lisaks sooviti, et linnavolinike arv võiks olla 21. Peale mitmeid pöördumisi said Tapa elanikud oma soovi selgemalt paika. 29.06.1926 tegi siseminister lõpuks ettepaneku valitsusele, et muuta Tapa ja Põltsamaa alevid samanimelisteks linnadeks, panna neis maksma linnaseadus, määrata volinike arv neis linnades 21 ja päev hiljem 30.06.1926 võttis Vabariigi Valitsus vastu ka samasisulise otsuse. Tapa esimene linnapea oli karismaatiline ärimees Ernst Grimm.

Okupatsiooniaastatel 1940–1991 arenes Tapa linn jõudsalt edasi, tänu raudtee arengule ja NL väeosade arenemisega Tapa linnas. Tapa ümber oli ka moodustunud Tapa Rajoon, mille keskuseks Tapa linn sai.

Taasiseseisvunud Eesti koidikul, kuus nädalat enne suveräänse Eesti Vabariigi väljakuulutamist andis Eesti Vabariigi Ülemnõukogu esimees Arnold Rüütel 11. juulil 1991 Tapale tunnistuse, kinnitamaks tema eraldiseisvat omavalitsuslikku staatust, millega astus linn omavalitsusliku haldusüksuse õigusesse (nii oli kirjas ka tunnitusel). Taasiseseisvunud Eesti Tapa esimene linnapea oli ettevõtlik ja muusikalembene Raivo Raid.

Kui Tapa linn kutsus endaga ühinema Lehtse ja Saksi valla, millest 21.10.2005 moodustuski Tapa vald, siis linn kaotas küll iseseisva omavalitsuse staatuse, kuid ta jäi endiselt linnaks, olles samas ka Tapa vallas keskseks kandiks. Tapa viimane linnapea oli Eestis tuntud suusaorienteeruja Kuno Rooba, kes oli ka ühtlasi Tapa esimene vallavanem.

Tapa linna sünnipäevi hakati taasiseseisvunud Eestis pidama 90date keskpaigas, peale mida hakkasid paljud teisedki linnad Eestis omi sünnipäevi suuremalt tähistama. Alguses prooviti Tapa linna sünnipäeva tähistada juunikuus, hiljem aga rohkem augustikuus. Korralduslikult on kujunenud parimaks korraldusajaks just augustikuu teine nädalavahetus. Tänavugi peab Tapa linn oma 90. sünnipäeva peamiselt 12.–14. augustil, kuid üritusi on siiski teistelgi aegadel.

Tapa linn 90

Samuti osaleb Tapa esmakordselt viie linna koostööprojektis "Linnad 90", mille raames toimub rida vahvaid tegemisi, käiakse üksteisel külas, vahetatakse kultuurikollektiive jpm. Koos on tehtud reklaamiklipp, valmimas väike buklett, lisaks veel tegemisel ülevaatlik retrodokumentaalfilmiprogramm, pidude avapauk toimus 2. aprillil Türil.

Tapa linna pidustused algavad tänavu siiski juba 30. juunil, kus tähistatakse terve päeva ulatuses erinevate sündmustega Tapa linnaks nimetamise päeva. Nädalal, mil leiavad aset ka peasündmused, toimuvad näitused, esitletakse uusi raamatuid, ka on avatud linna avalikud asutused. Toome teieni märksõnadena hetkel suuremad üritused:

1. Tapale linnaõiguse andmise päeva tähistamine – 30.06.
2. Lapitehnikas tööde näitus "Teineteisel külas" Akaan Tilkkuakat ja Forssan Tyyki.nyt Tapa linnaraamatukogus 12.08 kell 18.
3. "Noortepidu muusikakooli pargis" toimub 12.08 kell 20, kus esinevad Eestis hip-hopi ja räpi oma ala absoluutsed tipud, pidu jätkub noortele ja teistele huvilistele Moonclubis.
4. Tapa linn 90 "kodulinnapäev", esinevad valla taidlejad, õhtul mängivad tantsuks Eestis tuntud artistid ja DJ-d – 13.08.
5. Linnad 90 ühisprojekt: "5 linna ühiskontsert" Tapa muusikakooli pargis – 13.08.
6. Tapa VI Vorstifestival muusikakooli pargis – 14.08.

Samuti toimuvad linnapäevade raames ka traditsioonilise üritused, nagu koerte näitus, kanuuralli, rannavolle, jalgpalliturniir jne.

Täpsem ürituste kava selgub maisjuunis 2016 ja on kättesaadaval valla kodulehel www.tapa.ee "Tapa linn 90" eraldi pühendatud rubriigis, samuti jooksvalt uudiste ja kalendri rubriigis, facebookis, plakatitel, ajalehtedes jne.

Olgem teadlikud, mis Tapal toimumas ja varugem aegsasti infot, et koos mõnusasti Tapa linn 90. sünnipäeva tähistada, tere tulemast meie linna sünnipäevale!

Indrek Jurtšenko,
322 9659, 529 0785
www.tapa.ee; FB-s "Tapa vald"
indrek.jurtsenko@tapa.ee

TAIMELAAT ON TULEKUL!

13. mail algusega kell 11 kutsume kõiki taimeostuhuvilisi Tapa gümnaasiumi juurde taimelaadale.
Taimelaat toimub juba kolmandat korda.
Algklasside lapsed müüvad endakasvatatud tomati, kurgi, paprika ja paljusid teisi köögiviljade ning suvelillede taimi, püsikute juurikaid, lillesibulaid, istikuid ja muud aiakaupa.

Ootame kõiki ostma!
Õp Elle Kivisoo ja Malle Truu

Lehtses oli esietendus

Lehtse kammerkoor tähistas 2. aprillil oma 35. sünnipäeva muusikali esietenduse ja peoõhtuga.

"Muusikali "Pagariproua" pole tihti Eestis lavale toodud, viimati tegi seda 90ndatel aastatel teater Vanemuine. Eesti amatöörkooride puhul on selle muusikali lavastamine esmakordne", ütles muusikajuht ja dirigent Tiiu Tikkerber.

Muusikali tegevus rullub lahti väikeses ja unises Concorde linnakeses, kuhu saabub uus, ent eakas pagar, kelle ilus ja noor naine armub linnapea sekretäri. Kogu linna tasane elu ja rutiin keeratakse kohe pea peale. "Lehtse kammerkoori liikmed kehastavad muusikali kõiki 26 rolli. Seega, igal koorilauljal on laval päris oma roll", lisas lavastaja Leelo Jürimaa.

Muusikali lavastas Lehtse kultuurimaja direktor ja kauaaegne koorilaulja Leelo Jürimaa ning muusikaline juht, dirigent ja kaaslavastaja on Tiiu Tikkerber. Abidirigendiks oli Jaanus Väljaots, kes laval ühe pearollidest tegi. Tantsud seadis Taavi Saar.

Kõik kostüümid ja dekoratsioonid pärinevad Lehtse kultuurimajast või on lauljate enda tehtud. Dekoratsioonid kujundas ja valmistas kauaaegne Lehtse kammerkoori laulja Viktor Grossmann. Kordusetendus oli 16. aprillil ja lisaetendused toimuvad veel sügisel. Esietendus oli väljamüüdud, kohal üle 350 inimese.

Muusikali autor Stephen Schwartz on võitnud mitmeid suuri auhindu, sh kolm Oscarit, kolm Grammy't, neli Draama Desk Awards'i, ühe Kuldgloobuse ning on kuue Tony nominent. 2008. aasta aprillis sai Stephen Schwartz tähe Hollywoodi Walk of Fame'il .

Lehtse kammerkoori koduks on Lehtse kultuurimaja, kuhu igal kolmapäeval tulevad laulma inimesed Lehtsest, Tapalt, Jänedalt, Aegviidust, Aravetelt, Käravetelt, Paidest ja Tallinnast. See on vahva seltskond, kes on alati valmis kõige erinevamateks väljakutseteks. Koori repertuaaris on klassikalist koorimuusikat, suurvorme, jazz-muusikat, pop-muusikat. Kooril on ka oma kapell Veereke.

On juba traditsiooniks kujunenud, et oma "ümmargusi" sünnipäevi tähistab koor etenduste lavaletoomisega. Varem on lavastatud K. A. Hermanni lauleldust "Uku ja Vanemuine", U. Sisaski lasteooperit "Kuri kuningatütar" (koos kooriliikmete lastega), R. Rodgersi, O Hammersteini muusikali "Oklahoma" (2006) ja J. Beneši operetti "Haljal aasal" (2011).

Koor on olnud ka valla aastategija ja tunnustatud maakonnas, aga ka erinevatel vabariiklikel võistulaulmistel.

Muusikali "Pagariproua" aitab koos 75 Hooandjaga lavale ka Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgrupp, Tapa vallavalitsus, Päts OÜ, Reaali TV, Lehtse kultuurimaja jpt.

Loe ka Virumaa Teataja artiklit ja vaata galerii:http://virumaateataja.postimees.ee/…/galerii-lehtse-kammerk…

tapa.ee

Segakoor Leetar Soomes esinemishoos. Foto Kairi Kroon

Segakoor Leetar käis Loimaal

9. ja 10. aprillil külastas Tapa Lauluseltsi segakoor Leetar taaskord oma sõpruskoori Soomes Loimaal.

Sõprussuhted on kestnud juba aastast 1993. Traditsiooniks on saanud, et kordamööda paariaastaste vahedega käiakse üksteisele muusika- ja koosolemisrõõmu pakkumas. Sel korral käis Leetariga koos Soomes esinemas ka mandoliiniansambel.

Kuna Leetari koorikollektiiv on väga palju muutunud just tänu uutele lauljatele, siis paljudele oli sõit sinnakanti esmakordne. Sõitu organiseeris Piret Pihel, kes ise mängib Tapa mandoliiniorkestris ja tänu seal osalemisele sündiski idee kutsuda mandoliinimängijaid meiega koos reisile. Repertuaar oli seatud nii, et laulsid koorid ja mandoliiniansambel mängis eraldi, aga ka koos esitamiseks olid mõned palad. Algul küll pabistasime, kuidas see kõik kõlama hakkab, aga kõlama ta sai. Koosviibimine jättis südamlikud tunded me hinge elama ning uute kohtumiste mõtteid unistama.

Soomes oli meil peatumispaigaks Kannisto Turismitalu. See on ehtne vana talu. Mahekasvatusega tegelevas talus on kakssada looma. Toitlustus- ja majutuskohad on mugavustega ning mõeldud kuni sajale inimesele. Loomaliigid esindavad esialgseid kodumaiseid liike, nende hulgas elab ka omapäraseid liike nagu mägiveised, alpakad, eeslid ja põhjapõdrad. Talus on palju eri tõugu hobuseid, ponisid ratsutamiseks ja vankrisõiduks. Lehmad, lambad, kitsed ja sead elutsevad õueaedades vabalt. Pardid ja haned tatsavad talu aias. Talu eripäraks on avar õlgsuitsusaun ja soe kuueinimese kümblusbassein. Seal on suurepärane võimalus liikuda looduses ja võimalusi muudeks erinevateks aktiivseteks tegevusteks. Vahva koht, kus meie koor viibis sel korral juba teist korda. Muidugi tehti meile seal ka ekskursioon. Üllatuseks oli seegi, et peale kontserti turismitalus õhtusel koosviibimisel haaras ka perenaine Aino kitarri ning laulis-mängis meiega kaasa. Meeleolu oli varajaste hommikutundideni väga muusikaline!

Bussijuhtidega on meil alati vedanud ning see on väga tähtis, kui bussijuht sulandub seltskonda ja on sümpaatne ning igati kompetentne. Tänu sellele, et meid sel korral oli palju, pidime tellima ka suurema bussi, kui tavaliselt. Oleme tänuvõlglased sel korral Tapa Bussile ja ääretult sümpaatsele bussijuhile Raivo Randlale! Täname sõpruskohtumise korraldajaid, täname oma toredat dirigenti Kristina Asukülat. Täname Eesti Kultuurkapitali Lääne-Virumaa ekspertgruppi, kes toetas meie sõitu!

Kairi Kroon

Paljud asjad siin elus...

Algus lk 3

Juba järgmisel hommikul läksime koos teise vabatahtlikuga Poolast Imastu koolkodu personali ja klientidega tutvuma. Just sellel sügise komandal päeval algas suur depressioon, mis kestis täpselt 72 tundi. Saatuse ebaõiglus tundus nii nähtav, kahetsesin oma mõtetes, et miks need "lapsed" pidid sündima kannatama ning algul ei pannudki tähele kui õnnelikuna need inimesed ennast tunnevad.

Imastu võidab mitte koguse, vaid kvaliteedi poolest. Iga inimene siin omab vastutustunnet ja oma kohustusi, mida täidetakse tublisti – see puudutab mitte ainult personali, vaid ka kliente. Siin on alati puhas, kõik on korras ja valmis külaliste vastuvõtuks. Töötajad näitavad oma siirast rõõmu nii teineteisele kui ka klientidele, kohtudes koridorides. Siin valitsevad kord ja vabadus, eluolu ja looming, hoolitsus ja armastus.

Olen vaimustuses kolleegide tööst, eriti kasvajate tööst gruppides, mida siin kutsutakse armsalt "peredeks". Uskuge mind, vahepeal siin tõesti pole lihtne. Meie lapsed reageerivad ilma ja kella muutustele, täiskuule, neid ümbritsevatele biorütmidele ja iseenda sisemaailmale. Sellepärast ongi raske ennustada nende käitumist. Aga kasvatajad on alati kannatlikud, hoolivad ja lahke huumorimeelega isegi jonnipunnide vastu.

Meie hoolealused armastavad kõige rohkem kolme asja: süüa, jalutada ja tantsida. Kui ilm lubab, püüame veeta õues võimalikult palju aega, tehes vahetunde ainult söömiseks ja tantsimiseks. Minu roll on siin lubada neil piisavalt jalutada, mängida, tantsida ja kallistada neid nii palju kui nad tahavad. Tapale tulek polnud minu jaoks kultuurišokiks. Ma uurisin eelnevalt linna ja selle võimalusi, suhtlesin eelmiste vabatahtlikega ja projekti koordinaatoritega. Teadsin täpselt, kuhu sõidan ja kus pean elama terve aasta vältel.

Pärast elu Sankt-Peterburis valmistusin halvemaks, kuid sain meeldiva üllatuse. Tapal on elu vaikne ja mõõdukas, annab rohkem võimalusi õues aega veeta ja tervislikku eluviisi järgida. Alati vaiksed ja puhtad tänavakesed kergliiklusteedega. Talvel tegelesin aktiivselt suusatamisega ja uisutasin gümnaasiumi lähedal, nüüd avasin taas jooksuhooaja.

Peab märkima, et juhtiv roll inimese elus on motivatsioonil. Linna suurus ja selle infrastruktuuri rikkus pole olulised. Praegu on minu elu palju aktiivsem kui oli Peterburis, vaatamata sellele, et elan siin pereta, sõpradeta ja palgata.

Lisaks vabatahtliku tööle Imastus tegelen inglise keele õppimisega, kirjutan projekti EVS raames, pühendan aega pilatesele ja trennidele. Igal esmaspäeval käime koos mentoriga matkal Rakveres, teisipäeviti käime kinos, kolmapäeviti või neljapäeviti külastan raamatukogu.

Meie korteris on hästi väike külmkapp, kuhu mahub vaid üks pott ning meil pole mikrolaineahju. Nii et õhtuti peame leiutama kasuliku ja odava õhtusöögi retsepti ning pärast jagame seda kindlasti kulinaaria teemalises blogis, et ka teised vabatahtlikud (kellel on samuti piiratud vahendid) saaksid tervisele ja rahakotile kahju tegemata toituda õigesti.

Tapast rääkides, pean mainima oma lemmikkohta – see on jaam. Just siin algavad ja lõpevad kõik nädalavahetuste seiklused. Mulle meeldib ärevil kõndida platvormil, püüdes ette kujutada tulevat sõitu ja veelgi rohkem meeldib mulle tulla pühapäeva õhtul tagasi tundega, et lõpuks ometi olen kodus.

Vera Šaulina

Tapa päevakeskuses (Valve 30) töötab

4. ja 18. mail kell 9–14
ILUTEENINDAJA EAKATELE SOODUSHINDADEGA!
(maniküür, pediküür, ripsmete ja kulmude hooldus)
Eelregistreerimine tel: 5384 3360 (Eve).

Igal kolmapäeval kell 8–14
MASSÖÖR EAKATELE SOODUSHINNAGA!
Vajalik eelregistreerimine tel: 554 7894 – Silvia.

9. mail kell 10–12
JUUKSUR eakatele soodushinnaga!
(juukselõikused naistele ja meestele)
elavas järjekorras (vajadusel ka kauem).
Info tel: 5450 1102, 322 0025 või tapapaevakeskus@tapa.ee.

Inkotuba
Tapa Liikumispuuetega Inimeste Ühingus (Valve 30, Tapa)
9. mail kell 10–14
Abiks uriinipidamatusega inimestele ja nende hooldajatele.
Tasuta konsultatsioonid ja toote/abivahendite tutvustused.
Soodustusega müük puuetega inimestele,
vanaduspensionäridele ja lastele alates 3. eluaastast
isikliku abivahendi kaardi omamisel.
Täishinnaga müük kõikidele abivahendite vajajaile!
Müügis: täiskasvanute mähkmed, sidemed,
imavad aluslinad, madratsikaitsed, kateetrid,
siibrid, kepid, nahahooldusvahendid.
Potitoolid ja rulaatorid ettetellimisel.
Abivahendi soovist etteteatamine vähemalt 5 tööpäeva!
Info, abi ja tellimine tel 5343 9837 Ülle või t.ulle@inkotuba.ee.

DETAILPLANEERINGU VÄLJAPANEK

Tapa vallas Tapa linnas
Valgejõe pst 14 ja Valgejõe pst 14a
kinnistu ja lähiala detailplaneeringu avalik väljapanek
toimus 04.03.2016 kuni 18.03.2016
ja avalik arutelu 07.04.2016.

Avalikul arutelul esitati vaidlustus planeeringuala soojavarustuse kohta, et paralleelselt kaugküttevõrgule planeeritakse ka gaasivarustust. Tapa vallavalitsus edastab detailplaneeringu maavanemale.

Tapa vald alustab käesoleva aasta ehitustega

Kooskõlas Tapa valla 2016. aasta eelarvega ning planeeritud investeeringutega on kinnitatud valla hankeplaan. Selle järgi seisab meil ees terve rida hoonete ja rajatiste ehitusi ja rekonstrueerimisi, kokku ligikaudu 20 tegevust. Annan ajalehe käesolevas ja järgmistes numbrites ülevaate nende ehitus- ja remonditööde seisust, mille hanked on hetke seisuga juba läbi viidud ning lepingud sõlmitud või sõlmimisel.

Raudteeharude rekonstrueerimine. Riigivara erastamise ja munitsipaliseerimise käigus kujunes olukord, kus Tapa vald on lisaks muule infrastruktuurile ka kahe raudteeharu omanik. Haruteed registrijärgsete numbritega 106 ja 107 ühendavad niinimetatud suurt raudteed Tapa tööstuspargiga ja Kaitseväe 1. Jalaväebrigaadi vana linnakuga. Käesoleva aasta alguseks olid kõnealused raudteeharud lagunenud ning nende tehniline seisund ei võimaldanud enam rongide liiklemist.

Seoses sellega, et Eesti Kaitseväe ning meie liitlaste kohaloleku suurenemisega toimetatakse Tapale juurde tehnikat ning rajatakse uut tehnilist infrastruktuuri, tekkis ka vajadus raudteetranspordi kasutamise järele.

Kaitseministeerium tegi Tapa vallale ettepaneku rekonstrueerida kõnealused raudteeharud põhimõttel, et töid finantseerib Kaitseministeerium. Tuginedes vallavolikogu vastavasisulisele otsusele, sõlmiti konkreetsed lepingud, mille kohaselt Eesti Raudtee AS korraldas riigihanke ja on ka rekonstrueerimistööde projektijuhiks, finantseerijaks aga Kaitseministeerium. Tööde teostajaks on raudtee-ehitusettevõte Leonhard Weiss RTE AS ning rekonstrueerimistööde maksumuseks 336 950 eurot. Rekonstrueerimistööde tulemusena ehitatakse praktiliselt uued raudteeharud ja rekonstrueeritakse Karja tänava ülesõit.

Leonhard Weiss RTE AS alustas ehitustöödega märtsi lõpus ning raudteeharud peavad olema rekonstrueeritud hiljemalt 15.06.2016.

Paide mnt äärde jalg- ja jalgrattatee ehitamine. Tapa elanikud teavad, et 2012. aastal ehitati Loode ja Lõuna tänavate äärde ning paralleelselt Paide maanteega kuni Õhtu pst ristmikuni kaasaegne valgustatud kergtee. Seoses sellega, et oli vajadus tagada jalakäijate ja jalgratturite ohutu liiklemine ka edasi linna lõunaossa, otsustas kohalik omavalitsus jätkata Paide mnt äärde valgustatud jalg- ja jalgrattatee rajamist. Kõnealune kergliiklustee lõik algab Õhtu pst ja Paide maantee ristmikust, kulgeb paralleelselt Paide maanteega, möödub endise autobaasi territooriumist ning lõpeb autobussipeatuse juures Olerexi tankla naabruses. Seega saavad jalakäijad ja jalgratturid võimaluse liigelda segamatult ja ohutult mööda kergteed alates Lõuna ja Loode tänavatest kuni linna lõunaosas Lasketiiru tänavani. Samal ajal on juba olemas kõnnitee kesklinnast samasse kanti. Kõik see on juba muutnud ja muudab ka edaspidi jalakäijate ja jalgratturite liiklemist linna tähtsamate liiklusteede ääres märkimisväärselt ohutumaks.

Kaitseliidu maja välisfassaadi tänane troostitu välimus saab uue ilme 2017. aasta lõpuks. Foto Heiki Vuntus

Riigihange on läbi viidud ning selle tulemusel teostab ehitustööd OÜ RTS Infraehitus, lepingujärgne tööde kogumaksumus koos käibemaksuga on 167 517,00 eurot. Hankelepingu täitmise tähtpäev on 30.09.2016.

Pääsukese tänav ja Vikerkaare lasteaia parkla. Seoses sellega, et seniajani on lahendamata Pääsukese tänava Kabala ja Ülesõidu tänavate vahele jääva lõigu remondi ja Vikerkaare lasteaia parkimise laiendamise küsimus, otsustati käesoleval aastal see probleem lahendada. Tööde käigus rajatakse tänavalõigule asfaltkate, ehitatakse tänavavalgustus ning laiendatakse Vikerkaare lasteaia parkimisala, kus saab tekitada mitu uut parkimiskohta. Hange on läbi viidud, tööd teostab Lasila Betoon AS. Tööde maksumuseks on 14 440 eurot ja teostamise lõpptähtajaks 31.08.2016.

Tänavate ja teede pindamine. Igal aastal tuleb üle pinnata mõned asfaltkattega tänavad, sest aeg teeb oma töö ning aukude lappimisest ebatasaseks muutunud teekatte seisundit saab pindamisega tunduvalt parandada. Tööde käigus pinnatakse Tapal Lembitu pst Paide mnt ja Üleviste tn vaheline lõik, Kalda, Kivi ja Autobaasi tänavad. Hange on läbi viidud ning tööde teostajaks on AS Eesti Teed. Lepingu kogumaksumus on 19 700 eurot.

Hea uudis linnaelanikele on see, et pärast vastavasisulise kirjavahetuse pidamist Kaitseministeeriumiga ja Kaitseliiduga, on Tapa vallavalitsus saanud Kaitseliidu ülemalt brigaadikindral Meelis Kiililt kirjaliku kinnituse selle kohta, et Pikal tänaval asuva **Kaitseliidu maja välisfassaad** korrastakse 2017. aasta lõpuks. Samal ajal tehakse ka plaane maja sisemuse korrastamiseks, hetkel toimub projekteerimine.

Lisaks ülalnimetatud raudteeharude rekonstrueerimisele on Tapa vallal käsil veel mitu ühist infrastruktuuriprojekti Kaitseministeeriumiga. Nendest tuleb aga juttu ajalehe järgmistes numbrites.

Andrus Freienthal, abivallavanem

Südame tervise nädal

Hoidke oma südame tervist!

Aprill on südamekuu, eraldi on ka südamenädal, mil südame tervisest rohkem räägime, mõtleme.

Üks olulisemaid vähese eluea ja varase suremuse põhjuseid on südameveresoonkonna haigused (SVH), esinedes 51% naistel ja 42% meestel, insulti põevad naised meestest enam; 2014. andmetel tabab südameinfarkt naisi keskmiselt 77, mehi 67 eluaastal. Võrrelduna Eestit naaberriikidega oleme põhjamaadest kõrgema suremusnäitajaga Lätist ja Leedust paremas positsioonis. Rahalistelt kulutustelt on SVH esikohal ja eluea tõustes ning elanikkonna vananedes need kulutused suurenevad.

On teada, et vaid ca 30% SVH prognoosist sõltub arstiabist, ülejäänu on meie endi kätes, seega tõhusam ja odavam moodus on haigusi ja halbu sündmusi ennetada.

Iga 40+ inimene võiks teada, milliseid haigusriske ta geneetiliselt endas kannab. Neid riske teades peaks oma tervisekäitumist kujundama, nt. kõrgenenud homotsüsteiini puhul, mis võib olla geneetiline defekt, on SVH risk kõrgem, sest homotsüsteiin aktiviseerib trombootilisi faktoreid, põhjustab veresooneseina kahjustust, tõstab üldkolesterooli ja alandab hea (HDL) kolesterooli taset veres. Kui sellele lisanduvad elustiili negatiivsed faktorid, nagu suitsetamine, liialdamine alkoholi ja kohviga, liigne kaal, vegetaarne dieet, stress ja teatud ravimid, on südame veresoonkonna sündmuste risk eriti kõrge. SVH riskifaktorid on universaalsed, samad naistel ja meestel.

Üks oluline riskifaktor on ülekaal, mida hinnatakse kehamassiindeksiga (KMI), mida arvutatakse: kehakaal/pikkus2) kg/m^2. Ülemaailmse Tervishoiuorganisatsiooni (WHO) järgi peetakse ülekaaluliseks inimest, kelle KMI üle 25 kg/m^2 ja rasvunuks üle 30kg/m^2.

Südametervise mõttes on ohtlik kõhuõõne siseorganite vaheline rasv, mida hinnatakse vööümbermõõdu järgi. Vööümbermõõt peaks jääma naistel 88 cm ja meestel 102 cm piiresse. Erinevalt nahaaluskoe rasvkoest, mis hoiab sooja ja kaitseb löökide eest ning mõistlikus koguses vormib kehale kauni kuju, on kõhuõõnesisene rasvkude aktiivne sisenõrenääre, mis toodab hulga kahjulikke aineid ja tekitab ainevahetushäireid, tõstab vererasvu = triglütseriide ja veresuhkrut, mille tulemuseks on 2.tüübi diabeet ja südame-veresoonkonnahaigused. Sageli esinevad ainevahetusega seotud riskitegurid kogumina ja seda nimetatakse metaboolseks sündroomiks. Mida rohkem riskifaktoreid, seda suurem tõenäosus, et tekib diabeet või südamehaigus. Klassikalised riskifaktorid on vererõhu tõus, veresuhkru taseme tõus, kolesteroolitaseme muutused.

Eesti on **hüpertensiooni** (HT) sageduselt maailmas esirinnas, seda nii naiste kui ka meeste hulgas. WHO andmetel on kõrgvererõhutõve levimus maailmas naiste seas 38–42% ja meeste seas 48–55%. Viimase 20 aasta jooksul on kõrgvererõhutõvesse ja insulti haigestumine Eestis langenud, kuid siiski kõrgem enamiku EL riikidega võrrelduna ning see on murettekitav. Hüpertooniatõve ravi algab elustiili korrigeerimisest: vältida tuleks ületöötamist, vaimset stressi, füüsiliselt aktiivne peaks olema regulaarselt, s.o vähemalt 30 min päevas/3–4 tundi nädalas.

Soovitav on loobuda suitsetamisest, piirata keedusoola tarbimist kuni 5 g päevas. Vähendada tuleks alkoholitarbimist, sest alkohol tõstab veresuhkrut ja kehakaalu, liigne alkohol on toksiline südamelihasele. Alkoholi liigtarvitajatel on vererõhk kõrgem ning südame rütmihäirete ja insuldi risk suurem. Mehed ei peaks ületama alkoholi annust 20–30 g/päevas ja naised 10–20 g/päevas (1 naps = 12 cl veini või 4 cl viina või väike pudel lahjat õlut). Nädalas peaks olema vähemalt 3 alkoholivaba päeva.

Vereõhu eesmärkväärtused on alla 140/90, diabeedi korral alla 130/85, eakaltel alla 150/90, sageli nõuab eesmärk – vererõhu saavutamine mitme ravimi kombinatsiooniga regulaarset ravi. Eestis on 256 000 hüpertensiooniga inimest, neist ca 50% mehed, kelle ravimata vererõhk, südame pärgarterite haigus või diabeet on erektsioonihäirete põhjustajaks.

Veresuhkru sisaldus peab tervetel inimestel olema kuni 5,5 mmol/l, kui esineb suhkrutõbi, peab teadma oma vere glükeeritud hemoglobiini sisaldust ehk 3–4 kuu keskmist veresuhkrut, mis õige raviga peaks jääma 6,5–7% piiresse.

Eluks vajaliku kolesterooli piisava koguse toodab meie keha suures osas ca 75% ise, põhiline kolesterooli tekkekoht aga ka salvesti on maks. Lisaks keha enda "toodangule" saame ca 25% kolesterooli toidust, eriti loomse päritoluga toiduainetest.

Peale kolesterooli on rasvade ainevahetuses tähtis roll triglütseriididel, ka neid toodetakse maksas ja saadakse koos toiduga. Vererasvad on olulised raku elementide, fermentide ja hormoonide põhikoostisosad. Kolesteroolil on kaks alatüüpi ehk nn. halb LDL kolesterool, mis arterite seintele ladestudes vähendab nende elastsust ja veresoonevalendikku ning häirib verevoolu ja hea HDL kolesterool, mis kaitseb veresooni "lupjumise" e. ateroskleroosi eest. Ravi ja dieediga püütakse tõsta head ja langetada halba kolesterooli ning vererasva vähendamaks südame veresoonkonna haiguste riski.

Vanusega kolesterooli tase tõuseb ja seda just enam arenenud riikides ja suurlinnades, mis seostub palju toitumusharjumuste ja elustiiliga. Mida enam on rasvade eri komponendid normist kõrvalekaldega, seda kõrgem on SVH risk. Kõrgenenud kolesterool meestel on ohtlikum kui naistel ja seda just nooremas eas, naistel tõuseb risk haigestuda SVH oluliselt menopausist, mis on seotud kaitsvate suguhormoonide vähenemisega organismis.

Kolesteroolivastased ravimid dieedi kõrval on olulised kõrge südamehaiguste riski ning südame- ja ajuinfarkti järgselt, ühel juhul on nad haigust ennetavad, teisalt vähendavad kordusriski ~30-40%. Põhjamaades on kolesterooliravimite, nn.statiinide kasutamine meist 3–4 korda kõrgem ja tulemused on ilmsed.

Südamehaiguste ja riskifaktorite puhul on oluline tervislik toitumine. Juba Hippokrates on öelnud: "Sa oled see, mida Sa sööd...". Eelistada tuleks toiduks madala rasvasisaldusega kvaliteetseid piima- ja lihatooteid, süüa mitmekesist, mitmevärvilist juur- ja puuvilja iga päev.

Järgneb lk 6

Õigus olla õnnelik – suhtlemise ja juhtimise õppetunnid loomadelt

Paar kuud tagasi räägiti mulle lugu ühest ennasttäis koerast, kes ülbelt diivanil istudes alatult teda hoidma tulnud ja pead silitada soovinud tädi pai tegevat kätt hammustas.

Loo jutustanud inimene oli võrdlemisi pahane, sest esiteks oli tädi heasoovlikult leidnud aega, et koera omaniku äraoleku ajal kantseldada ning siis kui ta kõige paremate soovidega diivanil lebava koerakse kõrvale istus ja hellalt tema pead puudutas naksas see alatu loom ette hoiatamata vanaproua kätt. Looma õigustada ei saa. Hammustamine ei ole inimestega suhtlemisel parim viis oma seisukoha selgeks tegemiseks. Mõjuv kindlasti, kuid tulevikku vaatavalt võib parematest söögipaladest ilma jääda ning lõpuks ketikoera staatusesse langeda. Samas jäi väga kõrvu emotsionaalne kirjeldus alatust loomast, kes ette hoiatamata, hellalt tema pead silitanud inimese kätt hammustas. Koera vaatevinklist vaadatuna võis kogu pilt hoopis teistsugusena välja näha.

Aga hetkel pole see oluline. Oluline on see, et sarnaseid situatsioone tuleb meil elus aega ajalt ette. Käitud küll oma parimate soovide järgi aga saad hammustada, või ei kuula loom üldse sõna. Ja õhtu kätte jõudes on peremees solvunud ning loom pahur.

Igal inimesel on õigus olla õnnelik. Õnnelikuks olemise üks osadest on lähedus, turvatunne ja tore koosolemine oma lähedastega. Olgu need siis pereliikmed, loomad või töökaaslased. Suhtlemine ja kommunikatsioon on kulunud sõnad, kuid oma soove teisele poolele arusaadavalt selgitamata ning vastaspoole mõistmise poole püüdlemata on keeruline häid suhteid luua.

Loomaarsti töös ette tulevad olukorrad loomade ja inimeste omavahelises käitumises tekitavad aega ajalt mõtteid – kas nähtu oli ikka parim lahendus. Vahel tundub, et inimesed lihtsalt ei kujuta ette, kuidas loomad võiksid sama olukorda enda poolt vaadatuna näha. See mõte ajendas mind kokku panema inimese ja looma vahelisele kommunikatsioonile keskendunud loengut, mis toimub 29. aprillil kell 18 Tapa kultuurikojas. Seda, kas inimese ja looma vahelise suhtlemise reeglid on üle kantavad ka lapse ja vanema või juhi ja alluva rollidesse saab igaüks ise hinnata. Loengus esitatavad mõtted on settinud loomaarstipraktikas kogetust, lapsevanema rollist, koeraomaniku rollist ning NLP kursusel õpitust.

Juttu tuleb sellest, mis kujundab meie käitumist loomadega, kuidas loomad peegeldavad meie emotsionaalset seisundit ja põhjustest, miks loom ei kuuletu või keeldub täitmast käsku.

Maailm on peegel. See kes me oleme ja mida me teeme peegeldab vastu ka meie looma käitumises ja rahulolus. Mis omakorda muudab meid paremaks ja õnnelikemaks inimesteks. **Kohtumiseni 29. aprillil kell 18 kultuurikojas.**

Ants Raava, loomaarst

VALLAVALITSUSE ISTUNGID

18.03.2016

- Muudeti Tapa linnas Ülesõidu tänaval liikluskorraldust lasteaia Vikerkaar parklas liiklusmärkidega „Parkimise keeld“ koos lisatahvliga tekstiga „Välja arvatud lasteaia Vikerkaar külastajatele“ ning Ülesõidu tänava, Pirni tänava ja Õuna tänava vahelisel lõigul olevas parklas liiklusmärgiga „Peatumise keeld“ koos lisatahvliga tekstiga „5.00-7.30“;
- väljastati Heiki Allikale taksoveoks tähtajatult teenindajakaart;
- Discgolfi pargi rajamise edukaks pakkumuseks tunnistati DiscBirdie OÜ poolt esitatud pakkumus;
- otsustati korraldada lihthange „Automaatse tulekahjusignalisatsiooni ja valveseadmete hooldus“;
- otsustati korraldada lihtsustatud korras teenuse tellimise hange „Tehnilise valveteenuse tellimine“;
- määrati projekteerimistingimused ehitise (reovee kohtpuhasti) ümberehitamise ehitusprojekti koostamiseks Hommiku pst 31 kinnistul Tapa linnas;
- väljastati ehitusluba Eesti Telekom AS-le ehitise (sidesõlme rajamiseks) püstitamiseks Tapa vallas Lehtse alevikus Rägavere tee 19a kinnistule;
- väljastati ehitusluba ehitise (puurkaevu rajamiseks) püstitamiseks Tapa vallas Raudla külas Küti kinnistul;
- väljastati ehitusluba Hommiku 2 KÜ-le ehitise (kompleksne rekonstrueerimine) rekonstrueerimiseks Tapa linnas Hommiku 2 kinnistul;
- väljastati ehitusluba ehitise (fassaadi ja katuse rekonstrueerimine, kande- ja jäigastavate konstruktsioonide muutmine või asendamine, tarbeveesüsteemi muutmine või terviklik asendamine, kanalisatsioonisüsteemi muutmine või terviklik asendamine, elektrisüsteemi muutmine või terviklik asendamine) laiendamiseks Tapa linnas Õhtu 47 kinnistul;
- väljastati ehitusluba Korteriühistule PIKK 8 ehitise (kompleksne rekonstrueerimine) rekonstrueerimiseks Tapa linnas Pikk 8 kinnistul;
- Tapa vallavalitsuse hoolekandespetsialisti ja lastekaitsespetsialisti volitati teostama eestkostja ülesandeid;
- ühele puudega isikule määrati hooldaja ning ühele puudega isikule keelduti hooldaja määramisest, kuna isikule on vajaminev abi tagatud;
- Keity Meierile eraldati 100 eurot osalemaks 2016. aasta FIM Women's Trial maailmameistrivõistluste etappidel.

24.03.2016

- Otsustati maksta täiendavaid sotsiaaltoetusi kokku summas 371.33 eurot;
- jäeti rahuldamata kolm avaldust sotsiaaltoetuste taotlemisel;
- Tapa vallavalitsuse lastekaitsespetsialisti volitati teostama eestkostja ülesandeid;
- väljastati kasutusluba EVR Cargo AS-ile ehitise (värvi- ja pesutsehhi) püstitamisel Tapa linnas Hommiku pst 31 kinnistul;
- otsustati korraldada lihthange „Jalg-ja jalgrattatee ehitus III etapp“;
- otsustati korraldada lihthange „Tapa valla teede ja tänavate pindamine 2016“;
- võeti vastu korraldus, millega loeti kolm kinnistut korraldatud jäätmeveoga mitteliitunuks;
- võõrandati korteriomand aadressil Uus tn 4-5 Lehtse alevik Tapa vald;
- eraldati MTÜ-le TG Lapsevanemad 2016. aastal tegevustoetust 900 eurot.

31.03.2016

- Asfaltkattega teede ja tänavate löökaukude ja kattepragude paikamine edukaks pakkumuseks tunnistati AS Eesti Teed poolt esitatud pakkumus;
- kruusakattega teede ja tänavate profileerimise edukaks pakkumuseks tunnistati OÜ Tapa Autobussipark poolt esitatud pakkumus;
- seoses kevadiste teede lagunemisega muudeti ajutiselt liikluskorraldust kaheksal Tapa valla teel alates 31.03.2016 ja kehtestati koormuspiirang märgiga 313 „Veoauto sõidu keeld“ massipiiranguga mitte üle 8 tonni;
- väljastati FIE Andrey Grebenchuk´le taksoveoks tähtajatult teenindajakaart;
- nõustuti Tapa vallas Moe külas asuva Kubja kinnistu jagamisega kaheks eraldi katastriüksuseks;
- nõustuti Tapa vallas Jäneda külas asuva Jäneda Õppe- ja Nõuandekeskuse kinnistu Õppekeskuse katastriüksuse jagamisega kolmeks eraldi katastriüksuseks;
- lihthanke nr 172235 „Pääsukese tänava (Ülesõidu – Kabala) rekonstrueerimine ja ehitus“ edukaks pakkumuseks tunnistati AS Lasila Betoon poolt esitatud pakkumus;
- otsustati korraldada avatud hankemenetlusega riigihange „Lehtse Keskusehoone projekteerimis- ja ehitustööd“;
- kooskõlastati puurkaevu rajamise asukoht kinnistul Uus tn 14 Tapa linnas;
- sõlmiti üks koduteenuse osutamise leping;
- kahele puudega isikule määrati hooldajad;
- Tapa vallavalitsuse hoolekandespetsialisti volitati teostama eestkostetava nimel toiminguid;
- otsustati esitada Viru Maakohtule võlgniku pankrotiavaldus 07.05.2014. surnud kodaniku vara suhtes;
- võõrandati Tapa vallale kuuluv korteromand aadressil Ülesõidu tn 5-41 Tapa linn Tapa vald.

07.04.2016

- Volitati vallavalitsuse lastekaitsespetsialisti teostama eestkostetavate nimel toiminguid;
- määrati projekteerimistingimused ehitiste (viilhalli) püstitamise ehitusprojekti koostamiseks Lepiku kinnistul Jäneda külas Tapa vallas;
- määrati projekteerimistingimused ehitiste (elamu) püstitamise ehitusprojekti koostamiseks Üleviste tn 17 kinnistul Tapa linnas;
- väljastati ehitusluba ehitise (puurkaevu) rajamiseks Tapa vallas Nõmmküla külas Sauna kinnistul;
- otsustati korraldada lihthange „Sõiduauto (9-kohalise mahtuniversaali) ostmine“;
- lihthanke nr 172523 „Automaatse tulekahjusignalisatsiooni ja valvesüsteemide hooldus“ edukaks pakkumiseks tunnistati Nõrkvoolu Paigalduse OÜ poolt esitatud pakkumus;
- lihtsustatud korras teenuse tellimise hanke nr 172517 „Tehnilise valveteenuse tellimine“ edukaks pakkumiseks tunnistati USS Security Eesti AS poolt esitatud pakkumus;
- määrati Tapa vallas Jootme külas asuva maaüksuse (riigi reservmaa piiriettepaneku nr AT1511060017) kohaaadressiks Lääne-Viru maakond, Tapa vald, Jootme küla, Kraaviääre;
- anti nõusolek Eesti Kaitseväe Toetuse Väejuhatusele vee erikasutusluba Lääne-Virumaal Tapa vallas Tapal Loode tn 35 asuvast puurkaevust põhjavee võtmiseks rohkem kui 5 m3/ööpäevas ja samal kinnistul sademevee suublasse juhtimiseks;
- võeti vastu kaheksa korraldus korraldatud jäätmeveo küsimustes;
- anti üürile Tapa vallale kuuluv korteriomand asukohaga Pikk tn 37-6 Tapa linn Tapa vald;
- esitati Viru Maakohtule kaks avaldust kahe Tapa valla kodaniku, kui psüühiliselt haige inimese psühhiaatriahaiglasse või hoolekandeasutusse paigutamiseks tema tahteta või tahte vastaselt koos vabaduse võtmisega ning kohaldada temale haiglaravi.

VALLAVOLIKOGU ISTUNG

31.03.2016

Võeti vastu järgmised otsused:

- Maade munitsipaalomandisse taotlemine ning munitsipaalomandisse taotletavatele maadele otsustuskorras hoonestusõiguse seadmine.
- Kohustuste vähendamine.
- Üleminek tekkepõhisele eelarvele.
- Vallavanemale töötasu määramine.
- Võeti vastu määrus Tapa vallavolikogu määruste muutmise kohta ning Lastekaitseseaduse ja sotsiaalhoolekande seadusega kohaliku omavalitsuse üksuse pädevusse antud küsimuste lahendamise delegeerimine vallavalitsusele.

Head animatsioonihuvilised!

Avatud on registreerimine Priit Pärna V animafilmifestivali (PPAFF 2016) laste ja noorte töötubadesse.

Koolituse läbiviijaks on MTÜ Nukufilmi Lastestuudio, kohapeal abistavad ka Tapa gümnaasiumi meediaõpetajad ja teised vabatahtlikud animafilmihuvilised. PPAFFi laste ja noorte töötoad toimuvad 11.–13. oktoobril kell 12–17 Tapa gümnaasiumis (Pargi 12, Tapa). Läänemaa ja saarte inimestel on võimalus osa võtta ka Kuressaare Animapäevade töötubadest, mis toimuvad 15.–16. oktoobril Kuressaare Ametikoolis (Kohtu 22, Kuressaare).

Tapa gümnaasiumis toimuvatest töötubadest saavad osa võtta Tapa valla ja naabervaldade, Arenduskoja Leader piirkonna (Tapa, Kadrina, Kuusalu ja Vihula vald ning Loksa linn) lapsed ja noored, Lääne-Virumaa, aga ka kõik teiste Eesti piirkondade lapsed ja noored vanuses 5–19 eluaastat. Oodatud on ka filmihuviliste vanemad ning laste õpetajad ja juhendajad. Kolmel päeval toimuvad erinevad koolitused ja soovi korral on võimalus osaleda ka kõigil kolmel päeval. Töötoad on kõigile tasuta.

Nii Tapa kui ka Kuressaare töötubade teemad ja täpsed kellaajad veel selguvad, aga koha eelisjärjekorras töötoa valimiseks saab kindlustada endale juba praegu. Samuti on veel võimalik, et avatakse üksikud töötoad mujalgi Eestis, kuid see täpsustub lähikuudel.

Eelregistreerimisel palume tingimata kirja panna töötoas osaleva lapse nimi, lapsevanema nimi, kool, elukoht (omavalitsuse täpsusega), telefoninumber ja kindlasti e-maili aadress, et hiljem teiega kontakti võtta koolituse toimumise osas.

Kõik töötubades valminud filmid osalevad ka PPAFFi konkursil. Välja antakse Grand Prix ning palju eriauhindu. Konkursitulemused tehakse teatavaks festivali galal, 30. oktoobril 2016 Tapa kultuurikojas.

Neljal eelneval festivalil, 2012.–2015. aastal osales animatsioonitöötubades kokku üle 270 noore ja täiskasvanu, kelle fantaasialendu võib näha kokku ligi 130 animatsioonis kogupikkusega üle 70 minuti. Kõiki animatsioone näeb PPAFFi YoutTube'i kanalilt: https://goo.gl/DJ0JTk.

NB! Töötubadesse saab registreerida kuni 7. oktoobrini 2016.

Registreerimine ja lisainfo:

Eva Kristjuhan, Nukufilmi Lastestuudio koordinaator, tel: 5303 7660, e-post: info@nukufilmilastestuudio.ee, www.nukufilmilastestuudio.ee.

MTÜ Nukufilmi Lastestuudio põhitegevuseks on lastele ja noortele kunstilise väärtusega professionaalse filmikultuuri ja filmide valmistamise õpetamine ning mitmekülgselt arendava vaba aja veetmise pakkumine. Animatsioonfilmis põimuvad kujutav kunst, muusika, draama, kirjandus, tants, fotograafia ning veel mitmed kunstiliigid. Tänu erinevaid loomealasid sünteesivale omadusele arendab animatsioonfilmidega tegelemine koostööoskust, silmaringi ja kultuuriteadlikkust, tehnilist taipu, ilumeelt, keeleoskust (nii verbaalset kui ka visuaalset), loomingulisust, käelist osavust ja loogilist mõtlemist.

Priit Pärna V Animafilmifestivali korraldavad Tapa vallavalitsus koostöös MTÜ Tapa Linna Arengu Seltsiga, kaaskorraldajateks on Priit Pärn, MTÜ Nukufilmi Lastestuudio, Tapa kultuurikoda, Tapa gümnaasium jpt.

Projekti rahastavad LEADER, Tapa vallavalitsus, Viimsi vallavalitsus, Eesti Filmi Instituut, MTÜ Tapa Linna Arengu Selts, VIROL, Eesti Kultuurkapital, Segers Eesti AS, jt.

Rõõmsate ja loominguliste kohtumisteni!

Lugupidamisega
Indrek Jurtšenko
PPAFF 2016 peakorraldaja
tel: (+372) 322 9659,
(+372) 529 0785
e-mail: indrek.jurtsenko@tapa.ee
www.ppaff.eu

Südame tervise ...

Algus lk 5

On oluline tarvitada kroonilise põletiku, lupjumise ja oksüdatiivse stressi vastaselt toimivaid Omega-3 rasvhappeid, mida saadakse kala ja mereande süües ning taimerasvu tarbides, aga ka toidulisandina.

Südame tervisele üliioluline on aeroobne liikumine, vastupidavustreening ehk lihtsalt südame treening, mis tõstab südame jõudlust, normaliseerib kolesterooli ja veresuhkrut ning vererõhku, langetab stressi, parandab SVH kulgu.

Selleks sobib kõnd, ujumine, matkamine, suusatamine, jalgrattasõit, aeroobika, tantsimine. Koormuspulsi "rusikareegel" on 180 pulsilööki, miinus vanus.

Heaks orientiiriks on 10 000 sammu päevas astuda.

Reipal sammul kõndi 30 minutit päevas 3–4 tundi nädalas, eriti veel heas seltskonans ja kenas ümbruses laeb positiivse energiaga, parandab meeleolu ja vaimset toonust, loob rahulolutunde ja hea tervise.

Tervis on meie endi kätes!

Perearst
dr Katrin Kuusik

Toetab Kodanikuühiskonna Sihtkapital

Tapa Vabatahtlike Tugikeskus

REGIONAALMINISTRI VALITSEMISALA KÜSK Kodanikuühiskonna Sihtkapital

KODANIKUÜHISKONNA TOETUSEKS

Metsakeskus.ee

Ostame kasvavat metsa, põllumaad ja metsakinnistuid hinnaga kuni 10 000 eurot/ha. Kinnistud võivad olla tehtud raietega või asetseda piiranguvööndis.

Tel: 56 111 900

TURVAJALANÕUD

Vastupidavad!
Mugavad!
Soodsad!

„NURGA POOD“ - Stellana OÜ
- Paide mnt. 77, TAPA -

TAO SAFETY

Mõtteid volikogu istungilt

Vallavolikogu 31. märtsi koosoleku päevakord oli suures osas koostatud tulenevalt arengutest üleriigilises õigusruumis, valla õigusakte kohendati nii, et nad käiks riigi seadusuuendustega ühte jalga. Nii-öelda kohaliku tasandi küsimustest olid arutusel OÜ Tapa Vesi maa-alade munitsipaliseerimine ja vallavanema palgatõus.

Vallavolikogu liikmete elava diskussiooni pälvis vallavanema palgatõusu küsimus. On tore, kui vallal on võimalus suurendada vallaeelarvest tasu saavate töötajate töötasu. Kehtiva seaduse kohaselt on vallavanema töötasu määramine volikogu pädevuses. Volikogu liikmetele otsustamiseks esitatud eelnõu oli lakooniline: „Määrata Tapa vallavanema Alari Kirt`i töötasuks alates 01.04.2016 2500 eurot kuus.“

Hoopis huvipakkuvam oli aga seletuskiri, millega palgatõusu põhjendati: „Vallavanema palka ei ole alates 2014. aastast tõstetud. Hetkel on palk 2150 eurot kuus. Vallasisene palgatõus on olnud töötajatel ca 5 %-i aastas. Kuigi vallavanema palgatõusu protsent oleks 16,2 %-i perioodil 2014-2016, jääb see kuluarvestuses elaniku kohta siiski Lääne-Viru maakonnas üheks madalamaks.“ Selline seletus jääb pehmelt öeldes arusaamatuks.

Töötasu määratakse tavaliselt ikkagi tehtava töö väärtuse, töö intensiivsuse, vastutuse suuruse ja muude otseselt tööülesandeid puudutavate parameetrite järgi. Jäi täiesti selgusetuks, mis puutub rahvaarv vallavanema palga suurusesse? Vallavalitsus nimelt andis teada, et iga vallaelanik kulutab vallavanema uuele palgale 32 senti. Väiksem kulu on vaid Rakvere linnas, kus linnapea palk on 20 senti elaniku kohta. Ehk oleks olnud vallavalitsuses huvitav võrrelda ka omavalitsuste territooriumi ja naaberomavalitsuste arvu? Hea lugeja, kas ka Teie tööandja maksab palka näiteks aktsionäride arvu või välisõhutemperatuuri järgi?

Mõned lehenumbrid tagasi seadis vallavanem Alari Kirt valla arenguteeskujuks Tamsalu valla ning taunis väga, kui Tapa valda võrreldakse Keila linna või Kohila vallaga. Millegipärast oma palga küsimuses Tapa vallavanem Tamsalu valda küll eeskujuks ei võta – seletuskirjast loeme, et sealse vallavanema palk on vaid 1600 eurot. Pigem võetakse eeskujuks just Kohila valla ja Keila linna juhtide palgad, vastavalt 2250 ja 2800 eurot.

Volikogu fraktsioon Valla arengu eest! peab oluliseks, et valla juhtimise põhimõtted ei muutuks vallajuhtidel üleöö, oludest või käsitletavast teemast sõltuvalt. Fraktsioon ei pea õigeks, et kui teistel vallatöötajatel suurendati töötasu 5 % võrra, siis vallavanemal enam kui kolm korda suuremas ulatuses. Liiati ei kuulnud me ühtegi sõna põhjenduseks, kuidas on paranenud vallavanema töövõimekus, suurenenud vastutus või ilmnenud mingi muu töine saavutus, mille tõttu töötasu nii oluliselt suurendada. Üldiselt oleks õige, kui vallavanema palk määratakse tema ametisse nimetamisel 4 aastaks ning erakordsete asjaolude puudumisel seda volikogu volituste kehtivuse perioodil ei muudeta.

Kõige tähtsam vallajuhtide palga määramisel on aga säilitada lugupidamine oma valla inimeste vastu. Vallajuhi palgatõus kolm korda kiiremas tempos kui tema alluvatel, ei kuulu heade juhtimistavade juurde ega mõju töötajatele motiveerivalt.

Ene Augasmägi,
volikogu fraktsiooni
Valla arengu eest! aseesimees

KUHU MINNA?

TAPA KULTUURIKOJAS

22. apr kl 19 Tapa Linna Orkestri filmimuusikakontsert. Sissepääs vabaannetusena.
24. apr kl 19 Vjatšeslav Reznitšenko soolokontsert „Oo, muusika, Sind kiidan!“. Piletid 4 € ja 8 €.
26. apr kl 18 ja 20 Romantiline komöödia „Kõik teed viivad Rooma“. Peaosas Sarah Jessica Parker. Pilet 4 €, sooduspilet 2 €. Alla 12-aastastele mittesoovitav.
29. apr kl 18 Loeng „Õigus olla õnnelik – suhtlemise ja juhtimise õppetunnid loomadelt“. Lektor loomaarst Ants Raava. Loeng on keskendunud inimese ja looma vahelistele suhtlemispõhimõtetele. Juttu tuleb sellest, mis kujundab meie käitumist loomadega, kuidas loomad peegeldavad meie emotsionaalset seisundit ja põhjustest, miks loom ei kuuletu või keeldub täitmast käsku. Sissepääs vabaannetusena.
30. apr kl 13 Tapa valla laste lauluvõistlus „Laulukarussell“. Avatud kohvik ja mudilaste mängu- ning meisterdamistuba. Pääse 1 €.
3. mail kl 18 ja 20 Eesti film „Päevad, mis ajasid segadusse“. Süsimusta huumoriga vürtsitatud tragikomöödia. Alla 14-a keelatud! Pilet 4 €, sooduspilet 2 €.
5. mail kl 13 Eakate kevadpidu.
6. mail kl 18 Tapa Gümnaasiumi emadepäeva kontsert.
9. mail kl 19 Vana Baskini Teater „Petised“. Osades: Anne Paluver, Marika Korolev, Kärt Reemann, Raivo Rüütel ja Janek Sarapson. Piletid 12 € ja 14 € müügil Piletilevis ja Tapa kultuurikoja kassas.
10. mail kl 17 ja 20 3D film „Batman VS Superman: Õiguslik koidik“. Alla 12-a mittesoovitav. Pilet 4 €+3D prillid ja sooduspilet 2 € + 3D prillid.
12. mail kl 11 Lasteteater Reky „Kessu“. Pilet 5.50 €.
12. mail kl 19 Kontsert „Kingin teile laulu“. Loominguline kohtumine „laulva kaevuri“ Aleksander Lasikoviga. Kava juhib Samuel Golomb. Pilet 3 €.
17. mail kl 18 ja 20 Komöödiafilm „Neetud naabrid – 2“. Alla 14-a keelatud! Pilet 4 €, sooduspilet 2 €.
20. mail kl 14 Tapa valla tublide õppurite tunnustamisüritus.
24. mail kl 18 ja 20 Põletavalt pingeline põnevusfilm „Silmad taevas“. Alla 14-a keelatud! Pilet 4 €, sooduspilet 2 €.
29. mail kl 12 Muusikakooli pargis lastekaitse päev.
31. mail kl 18 ja 20 3D vahva koguperefilm „Hundid ja lambad“. Pilet 4 €+ 3D prillid ja koolieelikud 2 €+3D prillid.

LEHTSE KULTUURIMAJAS

23. apr kl 12 Jüripäeva talgud Lehtse külaplatsil. Tule kaasa lööma, noor inimene, lapsevanem, vanavanem ja lihtsalt hea inimene! Ehitame oma lastele paar lihtsat kiike ja teeme valmis võrkpalliplatsi! Asjad ei teki iseenesest – tuleme kokku ja teeme paari tunniga ära! Võta kaasa labidas, reha, saag, kirves, oksakäärid jms. asjalik tööriist. Oled oodatud!
24. apr kl 12 Lehtse külakilb 8. mäng. Lõpeb XIV hooaeg! Selguvad hooaja üldvõitjad! Osamaks täisk 2 €, õpil tasuta.
25. apr kl 13 Klubi Ehavalgus eestvõttel heakorratalgud "Lehtse puhtaks!" Kaasa lööma ootame kõiki hea tahtega inimesi! Kogunemine Lehtse kultuurimaja juurde, kust soovijad saavad kindad. Prügikotid olemas. Pärast koristust kultuurimajas talgu teelaud, slaidiprogramm ja jututuba.
30. apr kl 16 Kontsert "Kohtume taas!" Esineb Staabi- ja Sidepataljoni ajateenijate ansambel LauluMehed. Kontsert igale eale ja tasuta!
6. mail kl 10–16 "Lillevaip emale" – suur ühistöö kultuurimaja platsil, mille valmimiseks kutsume kaasa lööma teid kõiki: külad, seltsid, asutuste kollektiivid, klassid, sõprus- ja perekonnad ning kõikvõimalikud grupikesed siit- ja sealtnurgast! Iga mansa saab "vaibast" (s.t platsist) 1x1 meetri suuruse tüki, millele proovib kujundada mingi mustri, pildi vms kujutise, "värvides" (täites) selle loodusliku materjaliga (lilleõied, rohelised lehed, sammal jms). Pilt peab olema vaadeldav ülalt. Hea mõte oleks enne mõelda kavand ja siis otsida vastav materjal. Kuna "pildid" asuvad järjestikku, tekibki vaiba efekt, kuigi kõnnid selle kõrval. Tulge kaasa lööma – loome koos ja tulemus on väga ilus! Palume registreeruda eelneva nädala jooksul, et saaks ette valmistada samblast "raamid"! Tule sel ajal, kui sulle sobib!
6. mail kl 17 Lehtse laste kontsert "Sulle, emake!"
21. mail kl 10–12 Rohevahetus, taimede müük, maikuu kirbukas kultuurimaja platsil (vihma korral sees). Hää mõte on koduaias ringi vaadata ja suureks läinud püsililli, põõsaid jm. vähendada – kaeva välja ja proovi kellegagi mõne muu lille vm vastu vahetada. Pakkuge ka taimi, lille- jm. sibulaid, seemneid jne. Ka toalilli võib proovida vahetada või ära anda. Kui sul jääb tomati-, kurgi-, kapsa-, lille- vms. taimi üle, siis tule ja müü need ära! Võid pakkuda müügiks mida iganes – platsil on ruumi küll! NB! Kes soovib müügilauda, siis palume enne registreerida: 1 laud = 1 €. Olgem aga ise agarad!
16. mail kl 13 Klubi Ehavalguse ja Lehtse Käsitööseltsingu eestvõttel Nelipühi küpsetiste konkurss ja hooaja lõpetamine. Tee ise kook, küpsis või pirukas, mis sulle mokkamööda ja lisa juurde ka retsept! Keedame teed ja hindame-maitseme koos kõiki tooteid! Välja on pandud ka auhinnad. Tule kaasa lööma!
23.–27. mail Lehtse laste kevadpäevad.
Kavas: matka-, spordi-, kunsti- ja ekskursioonipäev ning lõpupidu.
27. mail kl 15.45 Rongkäik (lasteaia eest) ja **kl 16** kultuurimajas aktus, kontsert, näitus, mängud. Kallid lapsevanemad – võtkem kaasa väikest näksi oma laste peolauale!
Näitused: Endla Lääne – Tikitud pildid , **Kristjan Kurg** – Loodusfotod, **Lehtse kammerkoor 35.**
NB! Tähtis eelteade kõigile muusikalisõpradele:
12. ja 19. novembril 2016 kl 18 – Lehtse Kammerkoori 35. juubeli tähistamine – Stephen Schwartzi muusikal "Pagariproua" (kahes vaatuses) kordusetendused. Laulab, mängib, tantsib Lehtse kammerkoor. Piletite broneerimine ja info tel 521 8398; e-meil info@lehtsekultuurimja.ee.

TEATED - KUULUTUSED - TEATED

Müüa Tapa linnas, Kooli 9 renoveeritud ühetoaline **korter**. Korter asub 5. korrusel. Tel 5302 2493.

Müüa Tapa ja Tamsalu linnas ja vallas erinevas suuruses ja seisukorras **1–4-toalised korterid** ning majad. Hinnad korteritel alates 1000 eurot. Täpsem info: mob 511 0478 või 322 0106, e-post: urmas.saarmets@nordproperty.com, Urmas Saarmets.
Aitan teid kinnisvara müümisel ja ostmisel.
Võtan müüki teie korteri või maja.
Kinnisvaraalane konsultatsioon tasuta.

Kalda Arendus OÜ

Rendib, müüb ja ostab Tapa linnas 1-, 2- ja 3-toalisi kortereid. Valmistame kortereid vastavalt kliendi soovile. Info tel 5627 0804, veikoryy@gmail.com.

Soe Pann OÜ

Müüa 50 ja 35 cm pikkuseid **küttepuid**. Lepp, kask, okaspuu, tamm ja okaspuupindu. Pakkuda ka 50 liitristes kottides leppa ja 40 liitristes kaske. Puud on kuivad, hinnad alates 30 € ruum. Tel 553 3663. Raul Kõll

Müüa lõhutud küttepuud kojuveoga. Pikkus ja kogus vastavalt soovile. Koorem 6 ruumi. Tel 5647 6346 või 325 0113 õhtuti.

Müüa 3-meetrist kûttepuud. Lepp, sanglepp, kask ja okaspuu 19–26 €/ruum. Ostan raieõigust ja metsakinnistuid. Tel 5638 9588.

Müüa kuivi küttepuid 40-l võrkudes (lepp, sanglepp, kask, saar, okaspuu). Tel. 504 5632.

Müüa 3-meetriseid küttepuid (lepp), alates 18 €/rm, koos transpordiga. Tel 504 5632.

OÜ Pikter Grupp müüb kvaliteetset küttepuud pikkus alates 25–60 cm, lepp, sanglepp, kask, okaspuu. Hind alates 29 €/rm, koos transpordiga. Tel 504 3246.

OÜ Estest PR ostab metsa- ja põllumaad.
Tel 504 5215, 514 5215, info@est-land.ee.

K&S Torutööd OÜ teostab:

- Vee- ja kanalisatsioonitrasside ehitus (sise- ja välistrassid)
- Küttesüsteemide ehitus
- Reoveepaakide ja septikute müük ning paigaldus
- Sanseadmete paigaldus
- Teemantpuurimine

Tel +372 5565 6506.

Takom Transport OÜ

Tapa küttelaos müügil

- kivisüsi
- küttepuud võrgus
- küttepuud konteineris
- kuuseklotsid võrgus
- turbabrikett
- puitbrikett (kandiline, ümar)
- liiv, killustik, muld
- saematerjal
- transport

Ounа 15, tel 322 0028, 5693 0613.
AVATUD E–R 8–16.30
Väljaspool tööaega kokkuleppel.

Tapa Ehitus OÜ

teostab soodsalt järgmisi töid:

- Ehitustööd
- Remonditööd
- Viimistlustööd
- Omaniku järelevalve
- Haljastustööd
- Aedade ehitamine
- Kivi ja puitterrassid
- Torutööd
- Talvel katustelt lume koristamine

Tel 5343 7995, e-post: tapaehitus@hot.ee

Viru Matusebüroo

1. Mai pst 18 • TAPA 45106
tel: 5334 0134
e-post: info@matuseteenused.ee
www.matuseteenused.ee

- 24h surnutransport
- matuste korraldamine
- kirstud, urnid, plaadid
- matusetarbed
- krematooriumi teenused

Kadrina **Tristvere kohvik** otsib kogemustega **KOKKA**. Võta meiega julgelt ühendust tristvere@gmail.com või 515 6451.

Otsime **Tapa Kaitseväkke SISEKORISTAJAID**.
Täpsema info saamiseks helistada E–R kell 8.30–18 telefonil 5190 7237.

Otsime vanema naisterahva (saab enesega ise hakkama) juurde käivat (vähemalt 3 korda nädalas) **koduabilist**. Koht asub 9 km Tapalt. Infot saab tel 511 3635.

Pakun pikaajalist koostööd **individuaal-õmblejale** Tapal. Helistada 5662 7231. Marika.

Nomiaska OÜ

teostab järgnevaid töid:

- välis vee- ja kanalisatsioonitrasside paigaldus
- santehnilised tööd siseruumides (ka boilerite puhastus, nõudepesu- ja pesumasinate paigaldus);
- vannitubade renoveerimine ja ehitamine tervikuna;
- erinevaid ehitustöid.

Tel 508 2716, e-mail info@nomiaska.eu.

FIE Uno Lees - treimis- ja freesimistööd
Paide mnt 7B, Tapa (endine autobaasi hoone).
Tel 5664 9956.

AVADEM OÜ pakub raamatupidamisteenuseid.
E-mail avadem@mail.ee ja
tel 5344 6315 või 327 7344.

R-Segakauba OÜ

Pargi 2B,Tapa

Autokaupade müük,autoremonditööd,rehvitööd,klaasivahetus
Kevad on käes ja on aeg vaadata rehve.
Meil on hea meel teatada, et meil on suur valik heade hindadega suverehve.
Mõned näited rehvihindadest.
Hinnad alates: 175/65R14 hind 29 €/tk; 195/65R15 hind 38 €/tk; 205/55R16 hind 41 €/tk; 215/65R16 hind 54 €/tk jne.
Kui on soov mõnda muud mõõtu, siis võtke meiega ühendust ja leiame koos parima lahenduse.

E–R 9–18. Tel 327 1007, 503 9483.
e-mail info@rsegakauba.ee,
www.rsegakauba.ee.

Pädevusega **ELEKTRIK**
teostab kõiki elektritöid. Tel 5341 9510,
e-mail lepikuelektritööd@gmail.com.

ELEKTRITÖÖD • PROJEKTEERIMINE
KONTROLLMÕÕTMISED
ELEKTRIPAIGALDISTE KÄIT • KONSULTATSIOON

OÜ MULTI VARIUS

1. Müüa lõhutud küttepuid (lepp, sanglepp, kask, saar, okaspuu) mõõdud vastavalt tellija soovile.
2. Müüa 3m küttepuid.
3. Müüa puitbriketti, küttegraanulit (bellet), turbabriketti ja kivisütt.
4. Transport.

Telefon 501 3862.

Akende, uste ja muude puidutoodete valmistamine tellimuse peale.

Võtame tööle tisleri. Tel 5565 8919,
amblapuit@gmail.com, Ambla Pikk tn 6.

PRIMATE CAPITAL OÜ

- Reisijate vedu (15+1k ja 50k)
- Kaubavedu (külmik)
- Kaevetööd (mini ekskavaator)
- Puksiirabi

Hindu tasub uurida.
Tel +372 5699 7000, +372 5650 0368.
E-mail primatecapital@gmail.com
Koduleht primatecapital.com

LÄÄNE VIRU JÄÄTMEKESKUS

võtab eraisikutelt 22., 23., 29. ja 30. aprillil 2016
tasuta vastu asbesti sisaldavaid jäätmeid (eterniiti).

Vastuvõtt toimub reedel kella 9st kuni 17.30ni
ja laupäeval 10st kuni 15ni.

Lääne-Viru Jäätmekeskuses Piira külas Vinni vallas
Lääne-Virumaal, tel 622 6049.

UUED VALLAKODANIKUD

Alex Morozov (Tapa) 8.03.2016
Roman Skorohodov (Tapa) 16.03.2016
Mileen Nurmeotsa (Tapa) 26.03.2016
Anete Kaukes (Tapa) 1.04.2016
Aron Afanasjev (Tapa) 2.04.2016

ÕNNITLEME EAKAID!

Meeta-Rosalie Heide (Tapa) 2.04.1916 100
Sofia Ohhonko (Tapa) 7.04.1922 94
Aino-Armilda Lauri (Tapa) 5.04.1925 91
Sofia Jakubovskaja (Tapa) 20.04.1925 91
Zinaida Sovlachkova (Tapa) 20.04.1926 90
Laine Kõllo (Lehtse) 7.04.1931 85
Endel Montag (Tapa) 11.04.1931 85
Helvi Kivinurm (Tapa) 17.04.1931 85
Meida Vetka (Tapa) 22.04.1931 85
Maie Raukas (Tapa) 22.04.1936 80
Nina Osipova (Tapa) 1.04.1941 75
Gulsira Samigullina (Tapa) 1.04.1941 75
Silvi Selihova (Tapa) 14.04.1941 75
Maie Dimse (Tapa) 19.04.1941 75
Leili Timm (Tapa) 24.04.1941 75
Palaheia Baboshko (Tapa) 27.04.1941 75
Nina Kupyanskaya (Tapa) 10.04.1946 70
Mihkel Remmelgas (Saksi) 13.04.1946 70
Peeter Mätlik (Tapa) 13.04.1946 70
Jüri Allese (Loksu) 13.04.1946 70
Peeter Straus (Tapa) 19.04.1946 70

MEIE HULGAST ON LAHKUNUD

Gunnar Blomkvist (Tapa) 2.01.1961 - 12.01.2016
Valentin Tasa (Tapa) 6.06.1942 - 3.03.2016
Urmas Govorun (Tapa) 23.11.1962 - 13.03.2016
Valli Hallikmägi (Tapa) 24.05.1926 - 16.03.2016
Meelis Kändma (Tapa) 23.10.1967 - 18.03.2016
Erma Erin (Tapa) 9.12.1934 - 20.03.2016
Lidia Afonina (Tapa)3.12.1931 - 21.03.2016
Vilmar Valdlo (Tapa) 12.03.1955 - 22.03.2016
Harri-Arnold Viiralt (Tapa) 3.09.1929 - 6.04.2016
Valve Rosental (Tapa)17.07.1927 - 9.04.2016

Tapa valla ajaleht Sõnumed
Roheline tn 19, Arenduskoda
Üldinfo – tel 325 8690.
Ajalehte saab lugeda – tapa.ee,
e-post: sonumed@arenduskoda.ee, heiki@arenduskoda.ee
Toimetaja Heiki Vuntus – tel 325 8696, mobiil 5648 5208
Küljendaja Liina Kald – tel 322 9673, mobiil 528 7998

Trükitud trükikojas Trükis – Pargi 27F, Jõhvi, tel 337 2666
Trükiarv 3600. Leht ilmub üks kord kuus.
Kuulutuste vastuvõtt Roheline tn 19 E–R kell 9–16.

Toimetusel on õigus kirju ja teisi kaastöid nende selguse huvides toimetada ning lühendada.